

Zadání na 2. seminář z mezinárodního práva veřejného
Ak. rok 2006/2007
Odpovědnost státu za chování jednotlivce – případ Litviněnko

Situace: Alexandr Litviněnko (30. srpna 1962 – 23. listopadu 2006) byl bývalý agent KGB a FSB (Federální bezpečnostní služba). Byl ostrým kritikem prezidenta Putina, především kvůli jeho postoji k Čečensku. V roce 2000 emigroval do Velké Británie, kde získal azyl a v roce 2006 také britské občanství. Na začátku listopadu 2006 byl otráven poloniem a 23. listopadu na následky otravy zemřel. Sám Litviněnko ze své otravy jednoznačně obvinil Putina a jeho lidi: "Dostali mě. Ale nedostanou všechny," řekl Litviněnko během posledního rozhovoru se svým přítelem, filmařem Andrejem Někrasovem před tím, než ztratil vědomí. Moskva jakýkoliv podíl na vraždě odmítá.

Podle BBC se poprvé Litviněnka pokusili otrávit 16. října v suši baru Itsu na londýnském náměstí Piccadilly při schůzce s dvěma ruskými byznysmeny a bývalými agenty Andrejem Lugovým a Dmitrijem Kovtunem. Tento pokus byl neúspěšný. V tomtéž suši baru byl Litviněnko ještě 1. listopadu, tentokrát s Italem Mariem Scaramellou. Ještě před touto schůzkou se ve stejný den (1. listopadu) Litviněnko opět sešel s Kovtunem a Lugovým v hotelu Millenium. Právě v něm proběhl druhý pokus o otravu. Když pak Litviněnko přišel do suši baru na schůzku se Scaramellou, projevovaly se na něm už příznaky otravy. Oba byly agenty KGB, Lugovoj se dal na obchod a stal se milionářem, Kovtun žil v utajení v Německu.

Podle deníku Times britská policie identifikovala muže, který údajně zavraždil bývalého ruského agenta Alexandra Litviněnka. Ke trojici Litviněnko, Lugovoj a Kovtun se v hotelovém pokoji údajně přidal záhadný muž, který byl představen jako "Vladislav". Přátelé Litviněnka se domnívají, že muž byl najatým vrahem. Na špinavou práci si jej měl objednat Kreml.

Otázky:

1. Je KGB/FSB orgánem státu Ruska?
2. Je chování agentů KGB přičitatelné Rusku z hlediska mezinárodněprávní odpovědnosti?
3. Je chování Vladislava přičitatelné Rusku z hlediska mezinárodněprávní odpovědnosti?
4. Jak bude stát odpovídat za jednání osoby v postavení veřejného činitele jednajícího *ultra vires*?
5. Za jakých okolností je stát odpovědný za jednání soukromých osob?

Povinná literatura:

1. Malenovský, J., *Mezinárodní právo veřejné, jeho obecná část a poměr k vnitrostátnímu právu, zvláště k právu českému*, 4. vyd., MU – nakl. Doplněk, Brno, 2004, str. 272 - 300
2. Čepelka, Č., Šturma P., *Mezinárodní právo veřejné*, Eurolex Bohemia, Praha 2003, str. 553 – 566

Dokumenty:

1. Návrh úmluvy odpovědnosti států za protiprávní chování

Rozsudky MSD ve věci:

1. Diplomatický a konzulární personál USA v Teheránu

